

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

До проекту № 3768
(доопрацьованого)
від 14.01.2016)

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту у цивільному та господарському судочинстві (реєстр. № 3768 від 14 січня 2016 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя на своєму засіданні розглянув доопрацьований спільно з Міністерством юстиції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту у цивільному та господарському судочинстві (реєстр. № 3768 від 14 січня 2016 року), поданий Президентом України як невідкладний (далі – Законопроект).

19 травня 2016 року Постановою Верховної Ради України № 1381-VIII вказаний Законопроект було направлено до Комітету з питань правової політики та правосуддя для підготовки на повторне перше читання з метою узгодження його положень з нормами Законів України «Про виконавче провадження» (проект за реєстр. № 2507а) та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (проект за реєстр. № 2506а), які прийнято Верховною Радою України на пленарному засіданні 02 червня 2016 року.

15 червня 2016 року Міністерством юстиції України надано до Комітету з питань правової політики та правосуддя доопрацьований проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту коштів у цивільному та господарському судочинстві» (реєстр. № 3768), редакція якого враховує положення Законів України «Про виконавче провадження» та «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

За результатами доопрацювання Законопроект пропонується викласти в такій редакції:

«І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Господарському процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 6, ст. 56 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 2-3 такого змісту:

"Стаття 2-3. Система автоматизованого арешту коштів

У господарських судах функціонує система автоматизованого арешту коштів, що забезпечує в автоматизований спосіб у порядку забезпечення позову оперативне накладення арешту на грошові кошти, які знаходяться на банківських рахунках.

Система автоматизованого арешту коштів забезпечує: здійснення обробки інформації, внесеної користувачами такої системи, щодо арешту коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківських рахунках; надсилання запитів до банків з метою виявлення рахунків відповідачів, кошти яких підлягають арешту; надсилання інформації до банків щодо необхідності здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках; здійснення обробки інформації, одержаної від банків, щодо наявності (відсутності) рахунків відповідачів, кошти яких підлягають арешту; арешт коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківських рахунках у межах суми, визначеної господарським судом у порядку забезпечення позову; зняття арешту з коштів, що знаходяться на банківських рахунках; вчинення інших дій, необхідних для здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках.

Інформаційна взаємодія між системою автоматизованого арешту коштів та системами автоматизації банків здійснюється інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі без втручання працівників банків у роботу системи автоматизованого арешту коштів у порядку, визначеному законодавством.

Користувачами системи автоматизованого арешту коштів на банківських рахунках є судді.

Інформація щодо арешту коштів на підставі ухвали господарського суду про забезпечення позову вноситься суддею (головуючим суддею у разі колегіального розгляду справи) до системи автоматизованого арешту коштів, скріплюється його електронним цифровим підписом та підлягає кодуванню.

Інформація про процеси у системі автоматизованого арешту коштів підлягає фіксації, архівуванню та зберіганню протягом десяти років.

Система автоматизованого арешту коштів підлягає захисту із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

Розпорядником системи автоматизованого арешту коштів є Державна судова адміністрація України.

Технічним адміністратором системи автоматизованого арешту коштів є визначене Державною судовою адміністрацією України державне унітарне підприємство, що належить до сфери її управління, яке здійснює заходи зі створення, доопрацювання та супроводження програмного забезпечення системи автоматизованого арешту коштів та відповідає за її технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, що містяться в

системі автоматизованого арешту коштів, надає, блокує та анулює доступ до системи автоматизованого арешту коштів, проводить навчання для роботи з цією системою, а також здійснює інші заходи, визначені Положенням про систему автоматизованого арешту коштів.

Розпорядник та технічний адміністратор системи автоматизованого арешту коштів мають доступ до інформації, що передається (обробляється) в системі автоматизованого арешту коштів, виключно у випадках та обсязі, необхідних для забезпечення належного функціонування системи автоматизованого арешту коштів.

Порядок функціонування системи автоматизованого арешту коштів визначається Положенням про систему автоматизованого арешту коштів, що затверджується Міністерством юстиції України разом із Державною судовою адміністрацією України за погодженням із Радою суддів України.

Система автоматизованого арешту коштів та її програмне забезпечення є об'єктом права державної власності.

Несанкціоноване втручання в роботу системи автоматизованого арешту коштів тягне відповідальність, установлену законом";

2) статтю 67 після частини другої доповнити двома новими частинами такого змісту:

"Ухвала про забезпечення позову шляхом арешту коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківському рахунку, підлягає негайному виконанню з моменту її постановлення шляхом внесення відповідної інформації до системи автоматизованого арешту коштів.

Інформація про накладення арешту на грошові кошти, що належать відповідачу та знаходяться на банківському рахунку, яка вноситься до системи автоматизованого арешту коштів, повинна містити:

відомості про відповідача, кошти якого підлягають арешту в порядку забезпечення позову;

відомості про суму грошових коштів, яка підлягає арешту;

текст ухвали в електронному вигляді".

У зв'язку з цим частини третю – дванадцяту вважати відповідно частинами п'ятою – чотирнадцятою;

3) статтю 68 доповнити частинами другою та третьою такого змісту:

"Оскарження ухвали про скасування забезпечення позову зупиняє виконання цієї ухвали.

У разі якщо забезпечення позову здійснювалось шляхом арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках, рішення господарського суду в частині зняття арешту або ухвала про скасування забезпечення позову підлягають виконанню після закінчення строків на їх оскарження шляхом внесення відповідної інформації до системи автоматизованого арешту коштів, яке здійснюється у тому ж порядку, що і під час вжиття заходів до забезпечення позову";

4) статтю 121-2 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"У разі скасування постанови державного виконавця, приватного виконавця про арешт коштів боржника, що знаходяться на банківських рахунках, суддя вносить відповідну інформацію до системи автоматизованого арешту коштів."

2. У Цивільному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 40 – 42, ст. 492 із наступними змінами):

1) доповнити статтею 11-3 такого змісту:

"Стаття 11-3. Система автоматизованого арешту коштів

1. У суді функціонує система автоматизованого арешту коштів, що забезпечує в автоматизований спосіб у порядку забезпечення позову оперативне накладення арешту на грошові кошти, які знаходяться на банківських рахунках.

2. Система автоматизованого арешту коштів забезпечує: здійснення обробки інформації, внесеної користувачами такої системи, щодо арешту коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківських рахунках; надсилання запитів до банків з метою виявлення рахунків відповідачів, кошти яких підлягають арешту; надсилання інформації до банків щодо необхідності здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках; здійснення обробки інформації, одержаної від банків, щодо наявності (відсутності) рахунків відповідачів, кошти яких підлягають арешту; арешт коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківських рахунках у межах суми, визначеної судом у порядку забезпечення позову; зняття арешту з коштів, що знаходяться на банківських рахунках; вчинення інших дій, необхідних для здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках.

3. Інформаційна взаємодія між системою автоматизованого арешту коштів та системами автоматизації банків здійснюється інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі без втручання працівників банків у роботу системи автоматизованого арешту коштів у порядку, визначеному законодавством.

4. Користувачами системи автоматизованого арешту коштів на банківських рахунках є судді.

5. Інформація щодо арешту коштів на підставі ухвали суду про забезпечення позову вноситься суддею (головуючим суддею у разі колегіального розгляду справи) до системи автоматизованого арешту коштів, скріплюється його електронним цифровим підписом та підлягає кодуванню.

6. Інформація про процеси у системі автоматизованого арешту коштів підлягає фіксації, архівуванню та зберіганню протягом десяти років.

7. Система автоматизованого арешту коштів підлягає захисту із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

8. Розпорядником системи автоматизованого арешту коштів є Державна судова адміністрація України.

9. Технічним адміністратором системи автоматизованого арешту коштів є визначене Державною судовою адміністрацією України державне унітарне підприємство, що належить до сфери її управління, яке здійснює заходи зі створення, доопрацювання та супроводження програмного забезпечення системи автоматизованого арешту коштів та відповідає за її технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, що містяться в системі автоматизованого арешту коштів, надає, блокує та анулює доступ до системи автоматизованого арешту коштів, проводить навчання для роботи з цією системою, а також здійснює інші заходи, визначені Положенням про систему автоматизованого арешту коштів.

10. Розпорядник та технічний адміністратор системи автоматизованого арешту коштів мають доступ до інформації, що передається (обробляється) в системі автоматизованого арешту коштів, виключно у випадках та обсязі, необхідних для забезпечення належного функціонування системи автоматизованого арешту коштів.

11. Порядок функціонування системи автоматизованого арешту коштів визначається Положенням про систему автоматизованого арешту коштів, що затверджується Міністерством юстиції України разом із Державною судовою адміністрацією України за погодженням із Радою суддів України.

12. Система автоматизованого арешту коштів та її програмне забезпечення є об'єктом права державної власності.

13. Несанкціоноване втручання в роботу системи автоматизованого арешту коштів тягне відповідальність, установлену законом";

2) у статті 153:

а) перше речення частини дев'ятої доповнити словами "крім випадків накладення арешту на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку";

б) після частини дев'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

"10. Ухвала про забезпечення позову шляхом арешту коштів, що належать відповідачу та знаходяться на банківському рахунку, підлягає негайному виконанню з моменту її постановлення шляхом внесення відповідної інформації до системи автоматизованого арешту коштів.

Інформація про накладення арешту на грошові кошти, що належать відповідачу та знаходяться на банківському рахунку, яка вноситься до системи автоматизованого арешту коштів, повинна містити:

1) відомості про відповідача, кошти якого підлягають арешту в порядку забезпечення позову;

2) відомості про суму грошових коштів, яка підлягає арешту;

3) текст ухвали в електронному вигляді".

У зв'язку з цим частини десяту – дванадцяту вважати відповідно частинами одинадцятою – тринадцятою;

3) статтю 154 після частини п'ятої доповнити новою частиною такого змісту:

"6. У разі якщо забезпечення позову здійснювалось шляхом арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках, рішення суду в частині зняття арешту, ухвала про скасування забезпечення позову підлягають виконанню після закінчення строків на їх оскарження.

Виконання рішення суду в частині зняття арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках, ухвала про заміну одного способу забезпечення позову іншим у частині накладення або зняття арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках, ухвала про скасування забезпечення позову здійснюється шляхом внесення відповідної інформації до системи автоматизованого арешту коштів у тому ж порядку, що і під час вжиття заходів до забезпечення позову".

У зв'язку з цим частини шосту та сьому вважати відповідно частинами сьомою та восьмою;

4) частину другу статті 387 доповнити абзацом другим такого змісту:

" У разі скасування постанови державного виконавця, приватного виконавця про арешт коштів боржника, що знаходяться на банківських рахунках, суддя вносить відповідну інформацію до системи автоматизованого арешту коштів."

3. У Законі України "Про виконавче провадження" (Голос України від 05.07.2016 р., № 122 – 123):

1) доповнити статтею 8-1 такого змісту:

" Стаття 8-1. Система автоматизованого арешту коштів

1. В органах державної виконавчої служби функціонує система автоматизованого арешту коштів, що забезпечує в автоматизований спосіб оперативне накладення арешту на грошові кошти, які знаходяться на банківських рахунках.

2. Система автоматизованого арешту коштів забезпечує: здійснення обробки інформації, внесеної користувачами такої системи, щодо арешту коштів, що належать боржнику та знаходяться на банківських рахунках; надсилання запитів до банків з метою виявлення рахунків боржників, кошти яких підлягають арешту; надсилання інформації до банків щодо необхідності здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках; здійснення обробки інформації, одержаної від банків, щодо наявності (відсутності) рахунків боржників, кошти яких підлягають арешту, арешт коштів, що належать боржнику та знаходяться на банківських рахунках у межах суми, визначеної у виконавчому документі, зняття арешту з коштів,

що знаходяться на банківських рахунках, вчинення інших дій, необхідних для здійснення арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках.

3. Інформаційна взаємодія між системою автоматизованого арешту коштів та системами автоматизації банків здійснюється інформаційно-телекомунікаційними засобами в електронній формі без втручання працівників банків у роботу системи автоматизованого арешту коштів у порядку, визначеному законодавством.

4. Користувачами системи автоматизованого арешту коштів на банківських рахунках є державні виконавці.

5. Приватні виконавці мають доступ до системи автоматизованого арешту коштів у порядку, визначеному Міністерством юстиції України.

6. Інформація щодо арешту коштів на підставі виконавчого документа вноситься державним виконавцем, приватним виконавцем до системи автоматизованого арешту коштів, скріплюється їх електронним цифровим підписом та підлягає кодуванню.

7. Інформація про процеси у системі автоматизованого арешту коштів підлягає фіксації, архівуванню та зберіганню протягом десяти років.

8. Система автоматизованого арешту коштів підлягає захисту із застосуванням комплексної системи захисту інформації з підтвердженою відповідністю.

9. Розпорядником системи автоматизованого арешту коштів є Державна судова адміністрація України.

10. Технічним адміністратором системи автоматизованого арешту коштів є визначене Державною судовою адміністрацією України державне унітарне підприємство, що належить до сфери її управління, яке здійснює заходи зі створення, доопрацювання та супроводження програмного забезпечення системи автоматизованого арешту коштів та відповідає за її технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних, що містяться в системі автоматизованого арешту коштів, надає, блокує та анулює доступ до системи автоматизованого арешту коштів, проводить навчання для роботи з цією системою, а також здійснює інші заходи, визначені Положенням про систему автоматизованого арешту коштів.

11. Розпорядник та технічний адміністратор системи автоматизованого арешту коштів мають доступ до інформації, що передається (обробляється) в системі автоматизованого арешту коштів, виключно у випадках та обсязі, необхідних для забезпечення належного функціонування системи автоматизованого арешту коштів.

12. Порядок функціонування системи автоматизованого арешту коштів визначається Положенням про систему автоматизованого арешту коштів, що затверджується Міністерством юстиції України разом із Державною судовою адміністрацією України за погодженням із Радою суддів України.

13. Система автоматизованого арешту коштів та її програмне забезпечення є об'єктом права державної власності.

14. Несанкціоноване втручання в роботу системи автоматизованого арешту коштів тягне відповідальність, установлену законом.

2) статтю 48 після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

"5. Постанова державного виконавця, приватного виконавця про арешт коштів, що належать боржнику та знаходяться на банківському рахунку, підлягає негайному виконанню з моменту її винесення шляхом внесення відповідної інформації до системи автоматизованого арешту коштів.

Інформація про накладення арешту на грошові кошти, що належать боржнику та знаходяться на банківському рахунку, яка вноситься до системи автоматизованого арешту коштів, повинна містити:

- 1) відомості про боржника, кошти якого підлягають арешту;
- 2) відомості про суму грошових коштів, яка підлягає арешту;
- 3) постанову в електронному вигляді;
- 4) виконавчий документ в електронному вигляді.

Зняття арешту коштів, що знаходяться на банківських рахунках, здійснюється у тому ж порядку, як і його накладення."

У зв'язку з цим частини п'яту – восьму вважати відповідно частинами шостою – дев'ятою.

4. У статті 62 Закону України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5 – 6, ст. 30 із наступними змінами):

1) частину першу доповнити пунктом 11 такого змісту:

"11) суддям на підставі ухвали про забезпечення позову та про заміну одного способу забезпечення позову іншим, державним виконавцем, приватним виконавцем на підставі постанови про арешт коштів боржника, що надійшла в електронному вигляді через систему автоматизованого арешту коштів.";

2) абзац перший частини другої після слів "яка містить банківську таємницю" доповнити словами "(крім вимоги, що надійшла через систему автоматизованого арешту коштів)".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з 1 січня 2018 року.

2. Кабінету Міністрів України вжити в установленому порядку заходів щодо фінансування створення та функціонування системи автоматизованого арешту коштів.

3. Рекомендувати Державній судовій адміністрації України вжити заходів щодо забезпечення введення в дію з 1 січня 2018 року та належного функціонування системи автоматизованого арешту коштів.

4. Рекомендувати Національному банку України затвердити нормативно-правові акти щодо забезпечення підключення систем автоматизації банків до

системи автоматизованого арешту коштів до 1 вересня 2017 року та порядку дій банків щодо виконання вимог, що надходять через систему автоматизованого арешту коштів.».

На підставі викладеного вище, Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України доопрацьований проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження системи автоматизованого арешту у цивільному та господарському судочинстві (реєстр. № 3768 від 14 січня 2016 року), поданий Президентом України як невідкладний, прийняти за основу.

Доповідачем від Комітету з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову підкомітету з питань діяльності органів юстиції та виконання рішень судів Алексєєва І.С.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ